

Nâng cao năng lực quản trị nhà trường cho đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học cơ sở ở huyện Hóc Môn, thành phố Hồ Chí Minh qua hoạt động đào tạo, bồi dưỡng

Nguyễn Văn Hiệp*

*Học viên Cao học - Trường Đại học Sư phạm Huế

Received: 6/10/2024; Accepted: 28/10/2024; Published: 12/11/2024

Abstract: Aiming to help the management staff of secondary schools participate in the process of training, fostering and self-training to improve in the context of educational innovation, focusing on training, fostering and self-training to improve secondary schools will help achieve the standards of people according to current regulations, at the same time, the training, fostering and self-training process also aims to help always promptly update knowledge sources, strategies in school management to meet the requirements of educational innovation, meet the requirements of educational innovation and training" as the Resolution of the 8th Central Conference, Session XII (Resolution No. 29-NQ/TW) on fundamental and comprehensive innovation of education and training has continued to affirm the view that "Education and training is the top national policy, the cause of the Party, the State and the whole people".

Keywords: Management staff; secondary school; training, fostering; self-training;

1. Đặt vấn đề

Chú trọng trong các nhà trường phổ thông đội ngũ cán bộ là nhân tố rất quan trọng và cần thiết. Hoạt động đào tạo, bồi dưỡng đặc biệt là quá trình tự đào tạo sẽ góp phần nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý ở các trường THCS. Quản lý trường học được xem là một nghề, để trở thành người quản lý có năng lực quản trị giỏi, năng động, sáng tạo trong quá trình thực thi các nhiệm vụ của mình. Trước hết bản thân mỗi người cán bộ quản lý nhất thiết phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, đặc biệt phải nắm chắc nghiệp vụ quản trị trường học. Trong tình hình bùng nổ khoa học công nghệ, sự phát triển mạnh mẽ của giáo dục các nước trên thế giới, đặt ra cho giáo dục nước ta một thách thức vô cùng to lớn đó là phải tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao, đào tạo ra những con người năng động, sáng tạo và có năng lực hội nhập với thế giới. Điều này đòi hỏi cán bộ quản lý trường THCS cần phải có những quyết sách đúng đắn, đổi mới về nhận thức, đổi mới quản lý Nhà nước về giáo dục từ chính sách, cơ chế, nội dung, phương thức...đến các biện pháp, các công cụ quản lý.

Để phát triển đội ngũ cán bộ quản lý ở các trường THCS, cần phải nghiên cứu các biện pháp hoạt động đào tạo bồi dưỡng, tự đào tạo của GV

nhằm nâng cao NLQTN các trường THCS.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng HĐĐTBD, tự đào tạo của ĐN CBQL trường THCS

Trong 5 nội dung khảo sát thì nội dung "Xây dựng kế hoạch tổ chức ĐTBD hàng năm cho đội ngũ cán bộ quản lý" được đánh giá ở mức độ hiệu quả cao nhất; nội dung về "Đảm bảo các điều kiện về tài chính và chế độ cho đội ngũ cán bộ quản lý được cử đi đào tạo, bồi dưỡng" cũng được cán bộ quản lý và GV đánh giá cao về mức độ hiệu quả. Tuy nhiên, nội dung về "Triển khai xác định các nhóm năng lực cần được đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục và quản trị nhà trường" và "Khảo sát nhu cầu cần đào tạo, bồi dưỡng của đội ngũ cán bộ quản lý" lại được cán bộ quản lý và giảng viên đánh giá ở mức độ hiệu quả thấp nhất khi khảo sát. Khảo sát nhu cầu và xác định nhóm năng lực cần đào tạo, bồi dưỡng là một trong các nội dung khá quan trọng. Bởi ngay từ đầu việc xác định nhu cầu sẽ giúp cho các nhà quản lý xác định được đúng số lượng, đúng người, đúng nội dung cần đào tạo và bồi dưỡng. Bên cạnh đó nếu không xác định rõ được các nhóm năng lực cần được đào tạo và bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý phù hợp với đổi mới giáo dục và các

yêu cầu trong quản trị trường học thì khó triển khai có hiệu quả công tác đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý các trường THCS.

Chính vì vậy, để công tác này thực sự mang lại hiệu quả thì Phòng Giáo dục và đào tạo cần phải tham mưu, chỉ đạo kịp thời để các trường THCS chú trọng trong việc xác định được nhu cầu, cũng như các nhóm năng lực cần được bồi dưỡng đối với ĐN CBQL trường THCS.

2.2. Một số biện pháp nâng cao NLQTNT cho ĐN CBQL trường THCS ở huyện Hóc Môn, thành phố Hồ Chí Minh qua hoạt động đào tạo, bồi dưỡng

2.2.1. Tổ chức tuyên truyền nâng cao nhận thức cho ĐN CBQL và GV về tầm quan trọng của công tác phát triển ĐN CBQL trường THCS

Biện pháp này rất cần thiết. Tuyên truyền cho đội ngũ cán bộ quản lý và GV nhận thức rõ được tầm quan trọng của phát triển đội ngũ cán bộ quản lý để chính bản thân những người cán bộ quản lý chủ động hơn trong công tác phát triển đội ngũ cán bộ quản lý, đồng thời mỗi người giáo viên cần tích cực học tập, phấn đấu rèn luyện để được quy hoạch vào đội ngũ cán bộ quản lý cho các trường THCS. Từ đó, nhận thấy được vai trò, trách nhiệm của mình trong công tác tham mưu nhằm nâng cao vai trò lãnh đạo của Phòng GD&ĐT trong công tác quy hoạch cán bộ quản lý giáo dục hiện nay ở các trường trung học cơ sở.

Nội dung và cách thực hiện

Tổ chức tuyên truyền đến từng cán bộ quản lý và giảng viên các tiêu chuẩn và tiêu chí trong công tác quy hoạch đội ngũ cán bộ quản lý, quy trình quy hoạch, công tác đào tạo, bồi dưỡng, các yêu cầu về phẩm chất và năng lực đối với đội ngũ cán bộ quản lý để họ biết và phấn đấu. Cũng như nắm rõ được vị trí vai trò, chức năng và nhiệm vụ của bản thân khi đang làm cán bộ quản lý hoặc phấn đấu trong tương lai trở thành cán bộ quản lý trường trung học cơ sở.

Phòng giáo dục đào tạo chủ trì xây dựng các quy chế hoạt động phối kết hợp giữa các cấp chính quyền, đoàn thể và các trường trung học cơ sở trong việc tuyên truyền cho đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên để nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của công tác xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ quản lý cho các trường trung học cơ sở đáp ứng các yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay.

2.2.2. Xây dựng kế hoạch ĐTBĐ và tự đào tạo cho ĐN CBQL và cán bộ kế cận

- Biện pháp này rất quan trọng. Kế hoạch cần được xây dựng từ đơn vị trường trung học cơ sở, có cơ sở khoa học, mang tính khả thi. Kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng và tự đào tạo để nâng cao NLQTNT cho đội ngũ cán bộ quản lý trường THCS cần phải dựa trên cơ sở nhu cầu và sự cân đối các nguồn kinh phí hiện có của các trường, của Phòng GD&ĐT, của sở giáo dục và của địa phương. Kế hoạch sau khi đã phê duyệt, được công khai để cán bộ quản lý đương nhiệm và cán bộ quản lý kế cận biết, chủ động sắp xếp công việc, thời gian đi đào tạo, bồi dưỡng.

Nội dung và cách thực hiện

- Phòng GD&ĐT chủ động lựa chọn các nội dung đào tạo, bồi dưỡng và tự đào tạo cho đội ngũ cán bộ quản lý đương chức và cán bộ quản lý trong quy hoạch. Căn cứ vào thực trạng mức độ đáp ứng về NLQTNT của đội ngũ cán bộ quản lý ở các trường THCS của huyện Hóc Môn, thành phố Hồ Chí Minh. Căn cứ vào yêu cầu đổi mới giáo dục THCS nội dung đào tạo, bồi dưỡng và tự đào tạo để nâng cao năng lực quản trị trường học cho đội ngũ cán bộ quản lý cần tập trung thực hiện gồm:

- Bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý: Bồi dưỡng nghiệp vụ về quản lý giáo dục, quản lý Nhà nước, bồi dưỡng kiến thức về các lĩnh vực khác nhau như: Kiểm tra nội bộ trường học; Kiểm định trường học; Quản lý thu chi tài chính; Các quy định về đầu thầu; Quản lý dạy thêm, học thêm; Quản lý tài sản, thiết bị dạy học; Công tác xã hội hoá giáo dục...

- Bồi dưỡng năng lực quản trị trường học: Để người cán bộ quản lý thực hiện tốt các chức năng quản lý cần bồi dưỡng họ những kỹ năng như kỹ năng, kỹ thuật quản trị cần thiết nhất kỹ năng lập kế hoạch; kỹ năng tổ chức công việc; kỹ năng phân công chuyên môn, lập thời khoá biểu; kỹ năng về quản lý tài chính; kỹ năng nhân sự (là những kỹ năng hoà nhập với mọi người trong lao động chung, kỹ năng động viên từng người trong tập thể); kỹ năng nhận thức (là khả năng tư duy về công việc, khả năng định hướng công việc, nắm bắt mối liên quan giữa các công việc), gồm: Nhận thức về mục tiêu đào tạo; Nhận thức về đổi mới chương trình, phương pháp giáo dục phổ thông; nhận thức về xã hội hoá giáo dục; Nhận thức về dân chủ hoá trường học... Bên cạnh đó cũng phải chú trọng đào tạo, bồi dưỡng về các yêu cầu về trình độ lý luận chính trị cũng như bồi dưỡng kiến thức tin học và ngoại ngữ.

2.2.3. Kết hợp HĐ ĐTBĐ với tự ĐT, BD của cán bộ quản lý và CBQL kế cận theo các hình thức tự học.

- Biện pháp này không thể thiếu trong quá trình phát triển đội ngũ.

Nội dung và cách thực hiện

Nội dung tự bồi dưỡng gồm: nâng cao, rèn luyện phẩm chất đạo đức chính trị, nâng cao kiến thức chuyên môn, bồi dưỡng năng lực quản trị... Hàng năm CBQL có sáng kiến về công tác quản lý được áp dụng có hiệu quả trong nhà trường. Phòng GD&ĐT đưa chỉ tiêu tự học, tự bồi dưỡng vào nội dung đánh giá thi đua, khen thưởng hàng năm để tạo thêm động lực học tập và nghiên cứu nâng cao năng lực chuyên môn và quản lý cho CBQL ở các trường tiểu học. Tăng cường công tác bố trí, sử dụng ĐN CBQL các trường THCS đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

- Kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng và tự đào tạo để nâng cao NLQNTT cho CBQL trường THCS phải xây dựng một cách cụ thể, nội dung bám sát các yêu cầu đổi mới về quản trị nhà trường, đáp ứng yêu cầu cho từng đối tượng trong CBQL đương chức và cán bộ được quy hoạch.

- Phải có nguồn kinh phí phục vụ cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cho ĐN CBQL ở các trường THCS. Phòng GD&ĐT phải chủ động trong việc tham mưu cho Chủ tịch UBND huyện thực hiện kế hoạch về công tác đào tạo, bồi dưỡng ĐN CBQL và cán bộ nguồn quy hoạch của các trường THCS

- Có chế độ khuyến khích và bắt buộc đối với việc tự đào tạo của ĐN CBQL đương chức và cán bộ được quy hoạch vào vị trí quản lý ở các trường THCS. Định kỳ có chế độ kiểm tra về năng lực quản trị cho ĐN này.

- Phải vận dụng linh hoạt các hình thức tổ chức đào tạo, bồi dưỡng một cách linh hoạt phù hợp, tránh tình trạng hình thức làm chiếu lệ không hiệu quả.

3. Kết luận

Đào tạo, bồi dưỡng ĐN CBQL trường THCS là hướng đến góp phần xây dựng được ĐN CBQL chuyên nghiệp trong quản lý và điều hành nhà trường. Thông qua HĐ ĐTBĐ sẽ giúp ĐN CBQL trường THCS nâng cao hiệu quả thực hiện công việc. Từ đó, giúp ĐN CBQL trường THCS hiểu rõ bản chất công việc, nghề nghiệp, nâng cao khả năng thích ứng của ĐN CBQL trường THCS với các yêu cầu đổi mới trong giáo dục; đào tạo và bồi dưỡng tốt thì các trường THCS sẽ duy trì và nâng cao được chất lượng ĐN CBQL nhờ ĐN có trình độ chuyên môn, giúp các trường THCS ngày càng nâng cao

tính ổn định, tính linh hoạt trong các hoạt động giáo dục.

Thông qua HĐ ĐTBĐ thì người CBQL sẽ có được những phẩm chất đạo đức tốt, bản lĩnh chính trị vững vàng, nắm chắc chuyên môn, nghiệp vụ quản lý và đặc biệt phải là người có thể gắn kết được mọi người lại với nhau tạo nên một sức mạnh đoàn kết tổng hợp trong một đơn vị trường học. Chính vì vậy, công tác đào tạo, bồi dưỡng để giúp ĐN CBQL trường THCS nâng cao được các phẩm chất, chuyên môn, nghiệp vụ quản lý vừa là mục tiêu, vừa là biện pháp nhằm nâng cao chất lượng phát triển ĐN CBQL hiện nay ở trường THCS. Qua việc đào tạo, bồi dưỡng nhằm hoàn thiện và nâng cao về trình độ lý luận chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, kỹ năng lãnh đạo, kỹ năng quản lý... giúp cho CBQL trường THCS không chỉ hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao mà còn thực hiện được các chiến lược trong đổi mới giáo dục hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Ban bí thư Đảng CSVN (2004), *Xây dựng, nâng cao chất lượng ĐN nhà giáo và cán bộ QLGD*, Chỉ thị số 40-CT/TW ngày 15/6/2004.

2. Ban Bí thư Trung Ương Đảng (2004), *Chỉ thị 40 của Ban Bí thư về việc xây dựng nâng cao chất lượng ĐN nhà giáo và cán bộ QLGD*, Hà Nội

3. Ban chấp hành TƯ Đảng (2004), *Xây dựng nâng cao chất lượng ĐN nhà*

4. Nguyễn Thị Tuyết Hạnh (2012). *Nghiên cứu chức năng của hiệu trưởng trường trung học phổ thông thời kì đổi mới phục vụ công tác bồi dưỡng hiệu trưởng đáp ứng yêu cầu xã hội*. Luận án tiến sĩ Quản lý Giáo dục, Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội.

5. Henry Mintzberg (2010), *Nghề quản lý - Những tư tưởng hàng đầu về quản lý*, Nxb Thế giới, Hà Nội.

6. Trần Kiểm (2004), *Khoa học quản lý giáo dục - một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, NXB Giáo dục, Hà Nội.

7. Đặng Thị Thanh Huyền (2009). “*Xây dựng Chuẩn CBQL và vấn đề đổi mới chương trình bồi dưỡng CBQL trường trung học phổ thông đáp ứng yêu cầu chuẩn hoá*”, Tạp chí Giáo dục (206).

8. Phạm Văn Sơn (2018) *Tổ chức đào tạo bồi dưỡng đội ngũ CBQL, GV các cơ sở giáo dục phổ thông đáp ứng yêu cầu thực hiện Chương trình GDPT mới*. Tạp chí Thiết bị giáo dục số kỳ 1/8.2018. Hà Nội